

College staats- en bestuursrecht aan de universiteit van Amsterdam, verleden week dinsdag.

Met dank aan mr. dr. A.J. Nieuwenhuis

Foto: Jessica Hooghiemstra

Master sociaal recht in Tilburg

Goedkope krachten voor sociale rechtshulp

De Universiteit van Tilburg gaat een masteropleiding aanbieden, waarbinnen rechtenstudenten op parttime basis gedurende twee jaar stage lopen bij een advocatenkantoor. Zij zullen zich vooral gaan bezighouden met toevoegingen. 'Het zijn goedkope krachten', menen de initiatiefnemers, die hiermee een impuls geven aan de sociale rechtshulp.

Michel Knapen, journalist

Tilburg 'heeft' iets met de sociale advocatuur. Werd in die stad in de jaren zeventig de eerste juridische EHBO geopend, dertig jaar later wordt opnieuw een impuls gegeven aan deze vorm van rechtshulp. Dit keer is het initiatief een uitvloeisel van een symposium dat 23 mei 2003 aan de Universiteit van Tilburg werd georganiseerd, met als thema 'de toekomst van de gefinancierde rechtshulp'. Die is 'zorgelijk', meent prof. mr. Antoine Jacobs, hoogleraar Sociaal recht aan de UVt, zeker nu de 43 Bureaus voor Rechtshulp hun dienstverlening moeten gaan inkrimpen.

'Naar het zich laat aanzien zal de sociale advocatuur in de nabije toekomst niet kunnen beschikken over voldoende personeel om de vergrote vraag adequaat te kunnen opvangen.' Te weinig handen aan het bed dus, want méér dan een kort advies en een doorverwijzing naar de reguliere advocatuur zullen de nieuwe juridische loketten niet kunnen doen. En de sociale advocatuur zit al vol en kan niet meer gevallen behandelen, zo luidt daar de noodkreet.

Het nieuwe BaMa-stelsel (zie het artikel van Evert Verhulp, elders in dit nummer) biedt uitkomst. Volgens Jacobs en universitair docente mr. Mijke Houwerzijl had Tilburg een aparte masteropleiding Rechtshulp willen opzetten. Maar dat plan is een

vroegtijdige dood gestorven, omdat er veel politieke en bestuurlijke weerstand tegen bestond. Er worden in het land al zo veel masteropleidingen opgezet, dat wéér een extra variant als onwenselijk werd beschouwd.

'VEREDELDE STAGIAIRE'

Toch wilde de universiteit, die dit ziet als een maatschappelijke functie, een 'duw geven aan de sociale rechtshulp als grondrecht', aldus Jacobs. Dat moet nu gaan lukken met de masteropleiding Sociaal recht, die vanaf september 2004 kan worden gevolgd. Deze masteropleiding – waar niet alleen studenten kunnen instromen die de bachelorfase of een reguliere doctoraalstudie hebben afgerond, maar ook herintreders – kent een unieke variant: de gebruikelijke eenjarige masterfase kan worden uitgesmeerd over twee jaar. In die twee jaar (de 'duale master Sociaal recht') volgen de studenten hun normale studieprogramma (op halve snelheid) én ze werken gedurende twintig uur per week, als student-medewerker, op een advocatenkantoor.

Jacobs: 'Het zijn dus geen "gewone" studenten die enkele weken op een advocatenkantoor rondkijken en daar kopiëren en de losbladige edities bijvullen. En het is ook wat anders dan een advocaat-stagiaire.' Hij noemt de student-medewerker een 'veredelde stagiaire, die grotendeels toevoegingen op de sociale rechtsgebieden behandelt'. Dit initiatief, waarmee wordt gerekend op meer aanbod in de sociale rechtshulpverlening, wordt gedragen door de NOVA, de lokale dekens en de Raden van Rechtsbijstand. Tilburg is de eerste universiteit die dit programma aanbiedt.

Voor eind maart krijgen alle advocatenkantoren in de arrondissementen Breda, Den Bosch-Eindhoven, Roermond, Maastricht en Rotterdam een brief van

de Tilburgse vakgroep, met het verzoek stageplaatsen aan te bieden. Jacobs en Houwerzijl rekenen op enkele tientallen plaatsen. 'Wij gaan niet boven de grote rivieren werven, maar ook kantoren elders in het land kunnen zich natuurlijk aanmelden.'

De student-medewerker gaat een arbeidsovereenkomst aan met het kantoor, gedurende de hele periode van twee jaar, voor twintig uur in de week. Een model-overeenkomst is al klaar. Houwerzijl: 'Gemiddeld zal een mentor van een kantoor eenderde van de tijd kwijt zijn aan begeleiding, het eerste jaar wat meer, het tweede jaar wat minder. Tweederde van de tijd, wekelijks gemiddeld veertien uur, verricht de student-medewerker productieve arbeid. Zeker in het begin zal de student de minder moeilijke toevoegingszaken doen, maar als hij drie ontbindingen achter de rug heeft, moet hij het alleen kunnen – ook voor de rechtbank.'

STIPENDIUM

De student-medewerker krijgt van zijn kantoor een vergoeding van 500 euro per maand (bruto), zo zijn de partijen onderling overeengekomen, een bedrag dat net boven het minimumloon ligt – maar kantoren zijn vrij om meer te betalen. 'Voor dat bedrag krijgen de advocatenkantoren een niet al te dure kracht', zegt Jacobs. 'Ze zijn goedkoper dan advocaat-stagiaires, die zichzelf door de huidige toevoegingsbedragen niet altijd kunnen terugverdienen. Dat geldt wel voor de student-medewerkers.'

Bijna dan, want de hoogleraar erkent dat een maandelijks vergoeding van 500 euro voor kantoren die alleen toevoegingen doen aan de hoge kant kan zijn. Maar ook daaraan is gedacht. 'Met de Orde en de Raden voor Rechtsbijstand wordt gewerkt aan een stipendiumregeling. Daarover zijn al principeafspraken gemaakt.'

>

Zit de gemiddelde hoofdelijke omslag van een advocaat in de maatschap in de laagste NOV-categorie, dan komt zo'n kantoor hiervoor in aanmerking. Het kantoor betaalt dan de student-medewerker minimaal 150 euro per maand ('dat moeten ze toch kunnen opbrengen'), de rest wordt aangevuld uit een fonds. In dit fonds zal een bedrag komen van honderdduizend euro, te vullen door de Orde en de Raden voor Rechtsbijstand. De subsidie van een student-medewerker kost maximaal 8.400 euro (24 maanden keer 350 euro), zodat er ruim tien stageplaatsen uit het fonds kunnen worden gefinancierd. Betalen de 'minvermogene' kantoren méér dan het minimum van 150 euro, dan kunnen meerdere plaatsen worden gesubsidieerd.

KORTING

Ook op andere fronten wordt het voor studenten aantrekkelijk gemaakt om deze studie- en werkvariant te volgen. Houwerzijl: 'Het is denkbaar dat studenten die deze duale masteropleiding hebben afgerond daarna beginnen aan een baan in de advocatuur. Moeten zij dan alsnog de driejarige advocatenstage doorlopen? In feite hebben ze al één jaar stage achter de rug. De Advocatenwet staat het toe dat in individuele gevallen een korting wordt gegeven op de advocaatstageperiode.' De Raden van Toezicht van de plaatselijke ordes kunnen in dit geval bepalen of in hun regio een korting op die periode wordt toegekend, en vervolgens worden de studenten aan de hand van een getuigschrift beoordeeld of zij er voor in aanmerking komen. 'Het zou gaan om een individuele vrijstelling, geen collectieve.' Ook wordt onderzocht of advocaat-stagiaires vakken die ze al in de masterfase hebben gedaan, kunnen overslaan in hun beroepsopleiding.

Meer informatie: www.mastersociaalrecht.nl

ORDENIEUWS

U BELDE OVER...

VRAAG. Ik maak deel uit van een kostenmaatschap. Ben ik verplicht deze ondernemingsvorm op mijn briefpapier te vermelden of in algemene voorwaarden hierover iets te melden?

ANTWOORD. Nee. Artikel 7 lid 1 van de Samenwerkingsverordening 1993 bepaalt dat moet worden vermeden dat in het optreden naar buiten een misleidende of onjuiste voorstelling van zaken wordt gegeven. Artikel 7 lid 2 van de Samenwerkingsverordening 1993 bepaalt dat het niet is toegestaan een gemeenschappelijke naam te voeren indien er geen sprake is van een samenwerkingsverband, terwijl op grond van artikel 8 het voeren van een gemeenschappelijke naam verplicht is wanneer daar wél sprake van is. Ten aanzien van de kostenmaatschap: in dat geval is het niet toegestaan daar iets over te vermelden of onder gemeenschappelijk naam naar buiten te treden. Er is sprake van een losse vorm van samenwerking, waarin niet voor gezamenlijke rekening en risico wordt gewerkt. Slechts de kosten worden gedeeld.

Heeft u vragen? De Helpdesk is bereikbaar via helpdeskAadvocatenorde.nl of 070 - 335 35 71 / 86.

Drie Nepalese advocaten ontvoerd door veiligheidsdienst

Afgelopen januari zijn in Nepal drie advocaten opgepakt door leden van de staatsveiligheidsdienst. *Basudev Sigdel*, advocaat in de Nepalese hoofdstad Kathmandu, werd op 22 januari jongstleden gearresteerd door drie mannen in burgerkleding die beweerden te werken voor de staatsveiligheidsdienst. De mannen namen Basudev te voet mee uit zijn kantoor (*Subakarna Law Office*) en beloofden hem dat hij snel weer terug zou zijn. Sindsdien heeft zijn familie geprobeerd Basudev via zijn mobiele telefoon te bereiken, maar zonder resultaat. *Gopi Bahadur Bhandari*, eveneens advocaat in Kathmandu, werd door vijf mannen in burger gearresteerd op 15 januari jongstleden en naar een onbekende bestemming gebracht. Sindsdien is niets meer van hem vernomen. *Krishna Silwal*, werkzaam als advocaat op de juridische afdeling van de Centrale Bank van Nepal werd eveneens door de veiligheidsdiensten gearresteerd. Hij zit vermoedelijk gevangen op een legerbasis. Het is onduidelijk waarom de advocaten zijn opgepakt en of hun arrestatie iets te maken heeft met het werk dat zij doen. De mensenrechtensituatie in Nepal is ernstig verslechterd nadat in augustus 2003 een staakt-het-vuren tussen Maoïstische rebellen en het overheidsleger werd opgeheven. Talloze mensen zijn door de veiligheidsdiensten opgepakt en ontvoerd vanwege vermeende Maoïstische sympathieën. Ook de rebellen maken zich op grote schaal schuldig aan ontvoeringen. De International Commission of Jurists, van wie bovenstaande informatie afkomstig is, heeft in de afgelopen drie maanden al eerder bij de Nepalese autoriteiten aangedrongen op de vrijlating van twee andere advocaten. Amnesty International vreest voor de veiligheid van de drie advocaten en is gestart met een *urgent action*.

Voor meer informatie over deze actie en over de Stichting Advocaten voor Advocaten kunt u contact opnemen met de secretaris mr. Mirjam Siesling, p/a Janskerkhof 16, 3512 BM Utrecht, tel.: 030-253 71 21, fax: 030-253 70 28, M.Siesling@law.uu.nl Rekeningnummers: ABN 489.938.655, Postbank 433.83.27.

